

“Cal canviar la manera d’educar per deixar de crear mascles que creuen que han de manifestar-se a través de la violència si volen ser considerats homes”

MARINA SUBIRATS MARTORI

És catedràtica de Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona

Marina Subirats, amb una llarga experiència professional, ha estat, entre altres coses, directora general de l’Instituto de la Mujer i del Ministerio de Asuntos Sociales, i regidora d’Educació a l’Ajuntament de Barcelona. És una de les impulsores de la coeducació, que té per objectiu promoure una educació que potencii la igualtat real d’oportunitats i l’eliminació de tota mena de discriminació.

■ Què és la coeducació?

La coeducació és una paraula utilitzada en el primer terç del segle xx en què hi va haver molts moviments de renovació de l’ensenyament. Fins en aquell moment, les escoles havien estat o de nens o de nenes. Això havia comportat unes conseqüències catastròfiques per a les dones, ja que les escoles de nenes no tenien ni el mateix nivell ni la mateixa exigència. Les lleis de l’època deien que les nenes havien d’aprendre a resar i a cosir. Els nens havien d’aprendre altres coses, i alguns podrien passar a fer batxillerat, en funció del nivell social de les famílies. Els moviments de renovació pedagògica de començaments del segle xx van pensar que s’havia d’educar conjuntament els nois i les noies, i, així, aquestes accedirien a una escola amb qualitat. Aquest moviment, que es va dir coeducació, va demanar escoles mixtes durant la Segona República, però la guerra va aturar aquesta renovació.

Amb la llei de 1970 ja és possible tenir escola conjunta i moltes comencem a mirar què està passant amb les dones: per què els seus nivells educatius continuen sent molt baixos? Com a investigadora em vaig adonar que l’escola mixta era un primer pas per avançar en la coeducació, però insuficient. La coeducació va reivindicar en un primer moment l’escola mixta, però ara la reivindicació és la igualtat de gènere a les escoles, i això vol dir que les dones puguin accedir a l’educació igual que els homes i que la mateixa cultura sigui refeta en funció que hi ha homes i dones, que el protagonisme sigui compartit.

■ En quin punt ens trobem ara en relació amb la igualtat d’oportunitats pel que fa al gènere. Hem avançat?

Hem fet molt camí, però ens en queda molt per recórrer. Hem aconseguit que les dones ens poguéssim inserir en l’univers públic. El que no hem aconseguit gens, fins i tot potser hem empitjorat, és fer que aquelles coses de les quals les dones al llarg de la història ens hem ocupat siguin considerades importants i valorades, ja que no són coses de dones sinó necessitats humanes: tenir criatures, educar-les, fer-les créixer, ocupar-se de les persones grans, ocupar-se de nosaltres mateixos i mateixes... Tot això que deixem en mans de dones és com si es fes sol. I no és així, és producte d’una feina no pagada. Només quan hi ha diners pel mig es considera treball, i això ha deixat fora el que històricament han fet les dones. Aquest treball

s’ha anat deixant de fer o encara el fan les dones amb moltes angúnies, i ara patim les conseqüències negatives. Mentre no hi hagi una regulació dels temps de treball de manera que homes i dones treballem menys hores per ocupar-nos d’aquelles feines no pagades, però absolutament necessàries per a la vida, no avançarem. Repensar els temps de treball és l’única manera en què homes i dones ens entendrem bé, si no, continuarem instal·lats en el conflicte.

■ En relació amb la violència masclista, malgrat que es fan moltes coses per eliminar-la, sembla molt arrelada en la societat. En què es falla?

Hi ha societats en què les coses pesants les porten les dones, i per tant no és cert que sempre dominin els homes perquè tenen més força. L’evolució cultural dels sexes sempre canvia, abans més lentament, ara més de pressa, com la mateixa evolució de la societat. Però les dones hem canviat més ràpidament perquè no manàvem, ens hem adaptat millor a les formes modernes. Als homes els està costant molt més aquesta adaptació. Per exemple, si ens fixem en la mortalitat, els homes moren abans que les dones sobretot perquè assumeixen riscos innecessaris. Seguim inculcant als nens que han de ser forts, valents, que s’han de barallar i que això els donarà poder. Això fa que sigui tan difícil el canvi de la masculinitat. I aquest poder s’exerceix de diverses ma-

neres segons la classe social. En les classes altes s'exerceix especulant, fent negocis bruts, demostrant la seva potència econòmica i dominant. A les classes baixes, mitjançant la violència física, que és una violència de gènere, i en què les víctimes més nombroses són els mateixos homes. Si hi ha una baralla entre homes i es maten, no ho veiem com a violència de gènere, però certament ho és. Hem començat a entendre la violència de gènere a través de les dones, que som les que ens queixem, ja que no entra en les regles del joc que una persona que ens diu que ens estima ara ens pegui. Pegar, per a aquell home, és la seva manera d'imposar-se de forma natural. I ho fa amb la seva dona perquè és més feble, però també ho pot fer al carrer amb un veí que s'ha ficat amb ell. Això no té altra solució que educar d'una altra manera els nens. Si els diem "Tu ets un home i no has de plorar", aquí comença tot, ja que es tracta de tallar els sentiments i ser capaç de pegar, de fer patir, i així guanyar el seu espai en el món. Per això és tan important la coeducació, per canviar la cultura des de les escoles. Si no, anirem repetint la creació de mascles que creuen que han de manifestar-se a través de la violència si volen ser considerats homes.

■ **Amb la crisi econòmica s'ha posat la immigració en el punt de mira a l'hora de buscar culpables, fins i tot des de sectors de la política.**

En relació amb la immigració, cal una reflexió molt profunda de la gent d'esquerres. A Europa s'està anant a gran velocitat cap a la dreta. Europa ha tingut un nivell de vida més alt que el Tercer Món i té por de perdre'l. Quan un és a dalt i comença a baixar es torna pessimista, es posa a la defensiva. Quan un és a baix i comença a pujar, encara que la situació sigui molt dolenta, està esperançat, obert, és tolerant. Els immigrants són els que menys es queixen, troben que les coses van millor perquè vénen de pitjor. En canvi els empresaris són els que ho veuen tot pitjor i es queixen més, estan a la defensiva. És el que li passa a Europa, i això vol dir anar cap a la dreta. En tots aquests anys de bonança econòmica no s'ha construït un pensament d'esquerres, tampoc dins dels sindicats, no perquè no hagin fet la seva feina, simplement perquè no calia. S'anava

avançant en moltes coses, per tant, no tenia sentit instar a cap revolució. Tot això ha implicat una despolitització de la classe treballadora, que ni tan sols es reconeix com a tal i que el que vol és comprar-se un pis i tenir un bon cotxe, i no surtis amb gaires problemes. L'ofensiva de la dreta és brutal i no s'aturarà davant de res: si s'han de buidar continents, es fa; si hi ha d'haver milions de persones mortes de gana o per guerres, doncs és igual.

■ **L'educació és clau per lluitar contra les diverses formes de desigualtats, discriminacions o violència. Però vivim un moment en què trobem desmotivació entre els professionals de l'educació i en què moltes famílies sembla que han dimitit del seu paper educador.**

Estem en un moment de molt poca il·lusió per l'educació. L'educació cada cop s'ha utilitzat més per etiquetar la gent davant el mercat de treball. Al nostre país aquest tema s'escenifica amb escola privada i escola pública. De continguts, en l'educació, gairebé no en parlem, i quan en parlem és pitjor. El que ha passat és que l'educació s'ha convertit en un element que es compra i et situa en un determinat nivell. Si tens un diploma de Harvard podràs fer més coses que si en tens un de la Universitat Autònoma, i si en tens un d'aquests millor que no pas el d'una universitat del Tercer Món. L'educació és, cada cop més, una mercaderia. El fet que CiU hagi tornat a nomenar la Conselleria "d'Ensenyament" demostra que no volen educar, volen posar etiquetes: aquest serveix per a això i aquest per a allò. Estem encallats amb una baralla que no té res a veure amb la cultura i sí amb les posicions socials, amb els diners i l'economia. Tot això repercuteix en les criatures. Hi ha professors desanimats? Sí, però sempre n'hi ha hagut. Que les famílies han dimitit de la seva funció educativa? Sí, perquè abans les mares feien una feina, no reconeguda com a tal, i ara han deixat de fer-la, ja que no tenen temps, ni energia. La dona ha de treballar, però aquella feina d'educar en valors de vida ara no la fa ningú. Tothom té dificultat per complir la seva part. La culpa no és ni dels pares ni dels mestres; cal construir l'educació com una cosa pensada en funció de la persona, no del títol que es rep. ■ **Emili Rey**

Sancionen la Generalitat per imposar uns serveis mínims abusius en la vaga del 29-S

Ningú pot passar per sobre de la legalitat i vulnerar els drets dels treballadors de manera impune

La Inspecció de Treball ha sancionat la Generalitat de Catalunya per vulnerar el dret de vaga dels treballadors i treballadores en la passada vaga general, el 29 de setembre de 2010. El Govern va fer una adaptació dels horaris de treball d'aquell dia que anava contra el dret de vaga i que establia uns serveis mínims abusius.

D'aquesta manera, la Inspecció de Treball dona la raó a CCOO de Catalunya, que creïem que l'ordre de la Generalitat establia condicions de treball pitjors a les establertes legalment pel conveni col·lectiu i perjudicava tant els treballadors i treballadores que volien fer vaga com els que no.

Així, la Generalitat de Catalunya haurà de pagar una multa de 3.500 euros, que s'ha agreujat perquè la infracció va afectar un gran nombre de persones i també perquè va perjudicar especialment aquells que van decidir seguir la vaga.

Precedent

CCOO valora molt positivament aquesta sanció, ja que posa de manifest que l'Administració de la Generalitat de Catalunya, que és qui ha de vetllar per fer complir les lleis, va actuar malament i es va saltar les normes en relació amb el dret de vaga.

Per CCOO, ningú pot passar per sobre de la legalitat i vulnerar els drets dels treballadors de manera impune. És per això que demanem que la multa no es pagui amb diners públics sinó que se'n faci càrrec la persona responsable de dictar l'ordre que s'ha declarat il·legal. ■